

การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล
กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย *
EDUCATIONAL STATUS AND GUIDELINES FOR THE ADMINISTRATION
OF ACADEMIC SERVICES IN THE DIGITAL ERA AT PRINCESS
CHULABHORN SCIENCE HIGH SCHOOLS

สุธาร์ตน์ คำราช¹ และ ธิดาวลัย อุ๋นกอง²

Sutharut Khamrat¹ and Thidawan Unkong²

¹⁻²วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

¹⁻²School of Education, University of Phayao, Thailand

Corresponding Author's Email: sk.sutharut@gmail.com

วันที่รับบทความ : 16 พฤษภาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 21 พฤษภาคม 2568; วันที่รับบทความ : 23 พฤษภาคม 2568

Received 16 May 2025; Revised 21 May 2025; Accepted 23 May 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพทางการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย และ 2. เพื่อแนวทางการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยผสมวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างที่มีประเด็นเนื้อหา 12 ด้าน เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 310 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยเทียบตามสัดส่วนของประชากรแต่ละโรงเรียน วิเคราะห์

Citation:

* สุธาร์ตน์ คำราช และ ธิดาวลัย อุ๋นกอง. (2568). การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(3), 561-574.

Sutharut Khamrat and Thidawan Unkong. (2025). Educational Status And Guidelines For The Administration Of Academic Services In The Digital Era At Princess Chulabhorn Science High Schools.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(3), 561-574.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านงานรับนักเรียนและด้านการเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศ

2) แนวทางการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย ดังนี้ (1) ควรพัฒนาหลักสูตรกลางของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัยให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน (2) ควรใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน (3) ควรมีการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้กลางของกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย (4) ควรพัฒนาระบบการประเมินผลแบบออนไลน์ที่สามารถติดตามกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง (5) ควรมีการส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีทักษะในการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการทำวิจัยและโครงการ (6) ควรพัฒนาระบบการนิเทศที่เป็นกัลยาณมิตรทั้งรูปแบบ on-site และ online (7) ควรสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มที่เชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษากับแหล่งเรียนรู้ภายนอก

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล, กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย

Abstract

This research aimed to 1. The educational status for the administration of academic services in the digital era at Princess Chulabhorn Science High Schools and 2. The guidelines for the administration of academic services in the digital era at Princess Chulabhorn Science High Schools. A mixed-methods approach was employed, integrating both quantitative and qualitative methodologies. Data collection instruments included a questionnaire and a semi-structured interview protocol encompassing 12 key content areas. The sample consisted of 310 administrators, teachers, and educational personnel from the Chulabhorn Science High Schools, selected through stratified random sampling proportional to the population of each institution. Quantitative data were analyzed using

descriptive statistics, specifically mean (\bar{x}) and standard deviation (S.D.), while qualitative data were analyzed through content analysis. The findings of the research are as follows:

1. The overall status for the administration of academic services in The digital era at Princess Chulabhorn Science High Schools was rated at the highest level. When analyzed by individual dimensions, the highest mean scores were observed in learning process development, student recruitment, and excellence in teaching and learning.

2. The proposed guidelines for the administration of academic services in the digital era at Princess Chulabhorn Science High Schools: (1) Developing the central curriculum of the Princess Chulabhorn Science High Schools to align with contemporary trends; (2) Utilizing digital technology as a tool for managing learning both inside and outside the classroom; (3) Establishing a centralized learning platform for the network of schools; (4) Creating an online assessment system to continuously monitor student learning processes; (5) Promoting the development of digital tool competencies among teachers and students for research and project work; (6) Enhancing the supervision system by implementing a mentoring model, both onsite and online; and (7) Building a network of learning resources that integrates internal school resources with external learning platforms.

Keywords: Academic Administration Digital Era, Princess Chulabhorn Science High Schools

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลส่งผลกระทบต่อการศึกษาในหลายมิติ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ภายในห้องเรียนสี่เหลี่ยมอีกต่อไป การเข้ามามีบทบาทของเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันทำให้โลกคือห้องเรียนที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนจากเดิมที่ เป็นผู้ถ่ายทอด

ความรู้ให้ผู้เรียนเพียงอย่างเดียว เป็นผู้ให้คำปรึกษา (Coaching) สร้างแนวทางและกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีนวัตกรรมการสอนที่หลากหลายมากขึ้น ด้านผู้เรียนที่ต้องได้รับการยกระดับการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป ด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปรับตัวในการบริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมกับยุคสมัย เนื่องจากผู้บริหารคือผู้นำทางการศึกษาที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (ปุณณิษฐา มาเชค, 2565)

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารการศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ศศิวิมล พัฒนาวัฒน์ (2562) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษารวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของการจัดการศึกษาทุกภาคส่วน ต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินการ และประเมินผลอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง ซึ่งงานวิชาการประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก ๆ ได้แก่ งานหลักสูตรของสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอน

กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยทั้ง 12 แห่ง เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมและกระจายโอกาสให้กับผู้ที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในทุกภูมิภาค ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยมีหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีอย่างลึกซึ้งมีคุณภาพการศึกษาในระดับเดียวกับโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำในนานาชาติ ดังนั้นกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย จึงมีภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความต้องการที่จะศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการ ยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการ ยุคดิจิทัล ให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 58 คน ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,468 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,526 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 310 คน ได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยเทียบตามสัดส่วนของประชากรแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย ทั้ง 12 แห่ง เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแก่ผู้บริหารโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย ทั้ง 12 แห่ง

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยช่องทางออนไลน์ (Google Form)

3.4 ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนแบบสอบถาม และความถูกต้องของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาทั้งหมด และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละชุด แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ วัตถุประสงค์และรายชื่อ ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาแปลผลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเทียบกับเกณฑ์ โดยแปลความหมายได้ ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 คือ มีสภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล ในระดับมากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 คือ มีสภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล ในระดับมาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 คือ มีสภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล ในระดับปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 คือ มีสภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล ในระดับน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 คือ มีสภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล ในระดับน้อยสุด

**ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์
จุฬารณราชวิทยาลัย**

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร จำนวน 5 คน โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้ 1) ผู้บริหารสำนักงานความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา จำนวน 1 คน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก 2) อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน มีประสบการณ์การบริหารงานวิชาการไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก 3) ประธานกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย จำนวน 1 คน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก 4) ผู้บริหารโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย จำนวน 2 คน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 2 ปี และมีวุฒิการศึกษาปริญญาโท

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์
- 3.3 ผู้วิจัยนัด วัน เวลา สถานที่ที่ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอเข้าสัมภาษณ์ ทั้งในรูปแบบ online และ on-site และในเก็บข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง
- 3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล มาสรุปความ และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารงาน วิชาการยุคดิจิทัล

สภาพการบริหารงานวิชาการ	n = 310		ระดับ สภาพการ บริหารงาน วิชาการ
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.51	0.53	มากที่สุด
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ	4.52	0.51	มากที่สุด
3. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.49	0.52	มาก
4. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียน	4.51	0.51	มากที่สุด
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา	4.47	0.56	มาก
6. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.48	0.53	มาก

7. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.47	0.52	มาก
8. ด้านงานรับนักเรียน	4.52	0.50	มากที่สุด
9. ด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.49	0.51	มาก
10. ด้านการเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศ	4.52	0.50	มากที่สุด
11. ด้านงานวิเทศสัมพันธ์	4.50	0.51	มาก
12. เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่น	4.49	0.51	มาก
รวม	4.50	0.52	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งานรับนักเรียน การเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศ และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.50, S.D. = 0.50 และ S.D. = 0.51 ตามลำดับ) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.52, S.D. = 0.56 ตามลำดับ)

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

ผลจากการวิจัย พบว่า 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรพัฒนาหลักสูตรกลางของกลุ่มสถานศึกษาให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน และสถานศึกษาสามารถนำหลักสูตรไปปรับให้เข้ากับบริบทได้ 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ และควรมีการออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 3) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรมีการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงทุกสถานศึกษาในเครือข่าย และควรพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ควรมีระบบการประเมินผลออนไลน์ที่สามารถติดตามกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง และควรมีมาตรฐานด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนที่เป็น

มาตรฐานเดียวกันของกลุ่มสถานศึกษา 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีทักษะในการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการทำวิจัย และควรสนับสนุนครูทำวิจัยในชั้นเรียน 6) ด้านการนิเทศการศึกษา ควรมีการพัฒนาระบบการนิเทศที่เป็นกัลยาณมิตรทั้งรูปแบบ on-site และ online และควรส่งเสริมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 7) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ควรมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพและเข้าถึงได้ตลอดเวลา และควรมีแพลตฟอร์มที่เชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษากับภายนอก 8) ด้านงานรับนักเรียน ควรมีการพัฒนาระบบการรับนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ และควรมีกระบวนการคัดเลือกผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้ผู้เรียนที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา 9) ด้านงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรมีการพัฒนาระบบสารสนเทศของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และควรส่งเสริมการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนความรู้ 10) ด้านการเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศ ควรเน้นการสร้างนวัตกรรมและการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน และควรมีการสนับสนุนการแข่งขันทางวิชาการในเวทีต่าง ๆ 11) ด้านงานวิเทศสัมพันธ์ ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาระดับนานาชาติผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล และมีการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาและการสื่อสาร 12) ด้านเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ควรพัฒนาแพลตฟอร์มสำหรับการแลกเปลี่ยน และควรส่งเสริมโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับองค์กรในประเทศ

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยวิทยาลัย พบว่า โดยภาพรวมมีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยเป็นโรงเรียนที่มีภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งส่งเสริมและกระจายโอกาสให้กับผู้ที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในทุกภูมิภาค ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยมีหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีอย่างลึกซึ้ง มีคุณภาพการศึกษาในระดับเดียวกับโรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำในนานาชาติ เพื่อ

พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเหล่านี้ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศชาติ มุ่งสู่ความเป็นนักวิจัย นักประดิษฐ์ นักคิดค้น ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในศตวรรษที่ 21 ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผลการประเมินสภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ จากผลการศึกษา ได้แก่ 1. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้สถานศึกษามีความพร้อมทางด้านสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ทันสมัยและเพียงพอซึ่งช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง อารีย์ วีระเจริญ (2564) พบว่าด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อรูปแบบการบริหาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการออกแบบกระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่คาดหวัง โดยนำเอาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ วิธีสอน กิจกรรม เทคนิค การสอนและสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มาเป็นส่วนประกอบ เพื่อให้เกิดกระบวนการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ 2. ด้านงานรับนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการประเมินผลและรายงานผลการรับสมัครนักเรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานศึกษามุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ โดยสถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ซึ่งมีการสนับสนุนค่าเล่าเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอน มีห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ที่มีความทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการในการจัดการเรียนสอน ทั้งยังได้รับความร่วมมือในการจัดการศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ จึงส่งผลให้สถานศึกษาให้ความสำคัญกับกระบวนการคัดเลือกผู้เรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อเข้าศึกษาต่ออย่างเข้มข้น มีการติดตาม ประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงานผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์ของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบข้อมูลอย่างเป็นโปร่งใส สอดคล้องกับ อรจิรายอดคำ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล พบว่า การประเมินอภิมานการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลโดยภาพรวมมีคุณภาพในระดับดีมาก และ 3. ด้านการเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศ

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำแผน โครงการ กิจกรรม ที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการสู่มาตรฐานโรงเรียนวิทยาศาสตร์อย่างชัดเจน ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานศึกษามีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนา การกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูงสุดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา ผ่านการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ลงมือปฏิบัติในการแก้ปัญหาจริง เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพด้านนวัตกรรมสู่สังคม ฯลฯ นอกจากนี้สถานศึกษายังได้มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนผ่านการเข้าร่วมการแข่งขันทางวิชาการในระดับต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถทั้งในระดับสถานศึกษาไปจนถึงระดับนานาชาติ ซึ่ง อลงกต คชสาร และ รัตน์ฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย (2567) กล่าวว่ารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาในมิติด้านการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารองค์กร 2) การจัดการเรียนรู้ และ 3) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า สภาพการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยประกอบด้วย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการนิเทศการศึกษา สถานศึกษาควรพัฒนาระบบการนิเทศแบบผสมผสานที่บูรณาการการนิเทศแบบ on-site และ online ให้เป็นระบบเดียวกัน โดยมีติดตามและประเมินผลการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างเครื่องมือการประเมินที่เพื่อติดตามผลการประเมินและนำไปปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาควรพัฒนาฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลที่รวบรวมข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและองค์กรภายนอก นอกจากนี้ควรมีโครงการของผู้เรียนร่วมกับชุมชน โดยเน้นการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในท้องถิ่น หรือต่อยอดภูมิปัญญาชาวบ้านด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่

1.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สถานศึกษาควรจัดเวทีนำเสนอผลการวิจัยและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มสถานศึกษา โดยเน้นการนำเสนอกรณีศึกษาการนำผลการวิจัยไปใช้จริงและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

2.2 ควรมีการทำวิจัยศึกษาเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

จันทร์เพ็ญ มีชัยรัมย์ และ วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม. (2566). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขต พัฒนาการศึกษาระดับกลุ่มเครือข่ายกระสัง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์เขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์วิทยาลัยนครราชสีมา, 2(2), 18-31.

นิตยา ตุกสันเทียะ และ พรทิภา ชนะโยธา. (2567). การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 4(2), 365-379.

บุญยหนู บุญปัญญาวิภู. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทศบาลบ้านตุม. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 4(1), 34-49.

ปราญชลี สุดตา. (2559). แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ปณณัฐธามาเชค. (2565). การบริหารองค์กรทางการศึกษาในยุคดิจิทัล. เอกสารประกอบการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา, ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย. (2567). แต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรปฏิบัติบทบาทหน้าที่ประจำปีการศึกษา 2567. คำสั่งโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย ที่ 225/2567. โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย

วิรัตน์ เกตุเรือง. (2560). รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เรียนของสถานศึกษาขยายโอกาสขนาดเล็ก. *Journal of Education Naresuan University*, 19(3), 313-328.

ศิวพร ละหารเพชร. (2562). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*.

ศศิวิมล พัฒนาวัฒน์. (2562). สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา*.

สิริกร เหมทานนท์, บุญเลิศ วีระพรกานต์ และปรีชา สามัคคี. (2567). แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ต่ตรง ทั่วประเทศ. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 6(2), 591-602.

สุปรียา วิจิต. (2566). รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 11(2), 607-618.

สุวัฒน์ มีพร. (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่มาตรฐานสากลของสถานศึกษา สหวิทยาเขตน้ำพอง-กระนวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. ใน *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8 (น. 2953-2964)*.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561). คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับปรับปรุงแก้ไข). เรียกใช้เมื่อ 15 สิงหาคม 2567 จาก https://www.kroobannok.com/news_file/p17567671203.pdf

อรจิรา ยอดคำ, ผลาตร สุวรรณโพธิ์ และพงศ์เทพ จิระโร. (2566). การประเมินอภิมานการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล. พัฒนาเทคนิคศึกษา, 30(106), 126-126.

อลงกต คชสาร และ รัตน์ฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย. (2567). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในมิติด้านการจัดการ ศึกษาสู่ความเป็นเลิศ. วารสารมณีเชษฐารามวัดจอมมณี, 7(3), 823-835.

อารีย์ วีระเจริญ. (2564). การพัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. เรียกใช้เมื่อ 1 ตุลาคม 2567 จาก https://research.otepec.go.th/files/ฉบับสมบูรณ์_p2xv77ej.p